

THE GENERAL EPISTLE OF JAMES

¹ Shíí James, Bik'ehgo'ihí'nań la'íí Jesus Christ nohweBik'ehń binal'a'á nshłni, nnee nakits'ádahyú hat'i'i ilch'á'yú odaagohele'ihíí nohwich'í' k'e'eshchii, Bik'ehgo'ihí'nań nohwił nlił le', nohwildishni. ² Shik'ííyú, iltah at'éégo nohwich'í' nagont'ogyúgo, baa nohwił daagozhó le'; ³ Díí bídaagonłsigo, nohwi'odla'íí nayídntaahgo nyee ndi dahdaanołdoh daaleeh. ⁴ Áí dayúweh nohwiyi' na'iziid le', áík'ehgo nohwi'at'e' nzhooníí zhá be'ádaanoł'ee doleel, doo hat'íí bee dábich'í'go da. ⁵ Nohwitaahyú dahadń doo goyáá dayúgohíí Bik'ehgo'ihí'nań yíyókeed le', áík'ehgo baa hi'né' doleel; Bik'ehgo'ihí'nań dánzhóq at'éégo nnee dawa daazhógo yaa yiné'hi at'éé. ⁶ Áń nneehń odla'ago áníí le', doo biini' nakigo da: dahadń biini' nakihń, ńch'iigo túnteel nádidáhíí k'ehgo at'éé. ⁷ Nnee ágát'éhń nohweBik'ehń bich'á'gé' doo hat'íí ich'í' nyohodlíí da le'. ⁸ Nnee biini' nakihíí doo bígózigo nagháhi at'éé da. ⁹ Nnee ádaagoch'iyolba'ń Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee ízisgo at'éégo ábi'delzaahíí bigha bił gozhó le': ¹⁰ Áiná' nnee ízis it'íín ádaagoch'iyolba'go ábi'delzaahíí bigha bił gozhó le': t'oh dénzhonéhíí ánadaasdiłdhíí k'ehgo bee ch'ígowáh doleelhíí bigha. ¹¹ Ch'ígona'ái sidogo hagháhgo, t'oh yiniłméehgo dénzhonéhíí nandéh, áík'ehgo dénzhone n'íí ádił: áí k'a'at'éégo nnee ízis it'íín t'ah dá'it'íigo bech'igonáh doleel.

12 Nnee nabídi'nestaąad lé'e ndi ąał yitis ch'ínyááhn biyaa gozhóni at'éé: nabídi'nestaąadí ąał yitis ch'ínyáágo dahazhí' ihi'náhi, nnee Bik'ehgo'ihí'nań bíł daanzhóni yaa yiden'áání, baa didot'aał, gonneegee ch'ah hobjihí k'ehgo. 13 Nnee ła' nabídi'nestaąad lé'eyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań nashínestaąad, doo nii da le': Bik'ehgo'ihí'nań doo nchq'íi bee nahóntaah goz'ąą da, ła'íi án doo hadń nayíntaah da: 14 Nnee daantúgee déenchq'go ágot'eehíi yiká hát'íini, ídibiiltso'go nabídintaah. 15 Déenchq'go ágot'eehíi hágot'iini íłtsąą hileehíi k'ehgo nchq'íi yłchii: áigé' nchq'íi nchaa silúgo da'itsaahíi yłchii. 16 Shik'íyú, shıł daanołshóni, nda'óksii hela'. 17 Dawahá nł'éehíi ła'íi dawahá nzhooníi yaaká'gé' nohwaa hi'né'hi at'éé, Bik'ehgo'ihí'nań idindláadíi Áyílaahn bich'á'gé' nke'né', án doo łaigo aná'dol'ıi da, hat'ihíta léhídángo chagosh'oh nágodleehíi doo aí k'a'at'éé da. 18 Bik'ehgo'ihí'nań dabíi hát'úgo dawahá daahinaago áyílaahíi bitahgé' da'ıłsé nest'án begodeyaahíi k'ehgo biyati' da'aníhi bee nádaagosiidlıigo anohwilaa. 19 Áik'ehgo shik'íyú, shıł daanołshóni, nnee daantúgee nł'éégo íyésts'ąą le', yati' t'ąązhí' goz'ąągo, ła'íi ha'ashkeehíi t'ąązhí' goz'ąągo: 20 Nnee bihashke'híi Bik'ehgo'ihí'nań binzhq'íi doo áile' da. 21 Ái bighą nchq'zhinéego ágot'eehíi ła'íi doo bik'ehyú ágot'eehíi dawa k'ihzhí' ndaanołmé'ná', yati' nohwijíi biyi' k'ená'dilzéhíi nohwijíi yune' isht'egodnt'éégo nádaagodoł'aah, aí nohwiyi'siziini hasdáyniıłgo yinel'ąą. 22 Bik'ehgo'ihí'nań biyati' da'aníyú ádaanoł'tee le', doo daazhógo dédaadołts'ago

da, doo ách'ì' nadaalch'aago da. ²³ Dahadn̄ yati' daazhógo yidits'agn̄ doo yikísk'eh at'éé dahn̄, n̄nee la' biká'got'íné biyi' binii' da'at'ééhíi yinel'íhíi k'ehgo at'éé: ²⁴ An̄ n̄neeh̄n̄ ádinel'íid hik'e dahiyaa, áigé' dagoshch'ì' ánołh̄ n'íi yaa yisnah. ²⁵ Dahadn̄ Bik'ehgo'ih̄i'nañ yegos'aaníi dázho n̄t'éhi, begoz'aaníi n̄nee ch'ínáyih̄i'ñli, biyi' déz'iiníi dayúweh yaa higaahn̄, doo daazhógo íyéstsaago dagoshch'ì' yaa yinah daná, yati' yikísk'eh at'ééh̄n̄, an̄ n̄neeh̄n̄ dawahá áile'íi bee biyaa gozhógo doleeł. ²⁶ Dahadn̄ n̄t'éégo oshkaqh̄ nziñá' biyati' doo yaa goyáágo yałt'ín̄ ách'ì' nach'aa, an̄ n̄neeh̄n̄ bi'okqh̄híi doo bá begolne' da. ²⁷ Chagháshé bitaa la'íi bimaa ádaadiníi, la'íi isdzané itsaa daanliiníi bich'ì' nadaagont'ogíi bich'och'iniigo bitaach'ighaago, la'íi ni'godzán biká'gee nchq'go ágot'eehíi doo hayíi be'ách'it'éégo da, ái Bik'ehgo'ih̄i'nañ nohwiTaa'n̄ bináál okqh̄h da'an̄ihi, la'íi dánzhqo at'éhi at'éé.

2

¹ Shik'íiyú, Jesus Christ nohweBik'eh̄n̄, bich'á'idindíni, daahol̄dlaago n̄nee doo ił'anigo baa natsídaalkees. ² N̄nee la' óodo bee bigan bik'en'áné gólíni, la'íi bidiyágé n̄t'éhi bik'isilaago dała'adzaagee ha'ayááyúgo, la'íi n̄nee tét'iyéhi bidiyágé dénchq'éhi yee ha'ayááyúgo: ³ N̄nee bidiyágé n̄t'éhíi zhá bich'ì' ádaanoł'eego ágádaabik̄doñii, Dzaqagé' n̄t'éégee dahnda; áiná' n̄nee tét'iyéhíi ágádaabik̄doñii, Da'áigee sínzi, dagohíi, Shikeeyú ndaa: ⁴ Ágádaanoł'eeyúgoshá' la' dá'ich'ì'go, la'íi itisgo lanatsídaalkees, nchq'go

natsídaałkeesgosha' aayádaakti'ihíí daaleeh?
 5 Shik'íyú, shíł daanołshóni, ídaayesólts'aa,
 Bik'ehgo'ihí'nań ni'gospdzán biká' ágot'ee zhinéégo
 tédaat'iyéhíí da'odlaahíí yee ízigo da'it'íí
 doleelgo haiyinil, la'íí bilakt'áhgee begoz'aaníí
 daabíyéé doleelgo haiyinil, aí Bik'ehgo'ihí'nań
 yil daanzhooníí yaa goden'áá. 6 Áiná' nohwíí
 tédaat'iyéhíí doo bíł da'otag da laa. Nnee ízis
 it'iiníshq' isná daanołwidil'íí? Da'ái yána'iti'hé
 yuneshq' ođanołwinihiyood? 7 Da'ái nł'éégo
 bee nołwi'đojíhíshq' dENCHQ'GO yaa yádaakti'?
 8 Nant'an yegos'aaníí Bik'ehgo'ihí'nań biyati'
 bek'eeshchiiníí gáníígee, Na'ashhahgé' gólíníí
 níl nzhqo le', dání ídíl njoqhíí k'ehgo, níihíí
 da'anii bikísk'eh ádaanoł'eeyúgo nł'éé: 9 Áiná'
 nnee il'anigo baa natsídaałkeesyúgo nchq'go alt'íí,
 begoz'aaníí yitis hadaadiltaakíí k'ehgo ádaakt'íí
 bídaagonołsı. 10 Dahadń begoz'aaníí dawa yikísk'eh
 at'éé ndi dała'ágo íksiihyúgo, begoz'aaníí dawa
 yiksiih hileeh. 11 Ch'a'o'nehíí bee ałneh hela',
 níihíí, Dahadń zołhéé hela', níi ałdó'. Ch'a'o'nehíí
 doo bee ałdzaa daná' dahadń zeezołhíí lé'eyúgo,
 begoz'aaníí yitis hadiltaakíí nleeh. 12 Begoz'aaníí
 nnee ch'ínáyihí'níííí nnee bee baa yáda'iti' doleelíí
 k'ehgo yádaakti', la'íí aí k'ehgo ádaanoł'ee. 13 Doo
 bíł goch'oba' dahń doo baa goch'oba' dago baa
 yá'iti' doleek; áiná' ilgoch'oba'íí aayá'iti'íí yee
 itisgo at'éé. 14 Shik'íyú, nnee la', Oshdlaa, níiná'
 Bik'ehgo'ihí'nań biyati' doo yikísk'eh at'éé dayúgo,
 hat'íí yit'íí áiná'? Ya' aí odlaahíí hasdábilteeh
 née? 15 Kok'isn dagohíí kolah bidiyágé éđihná'
 dajíí biigha dáshiná'naghaaná', 16 Nohwíí la'

bich'ì' gádoh̄niiyúgo, l̄ch'ì'gont'ééhíí bee nan̄naa, sínzilgo, la'íí násín̄ldj̄idgo nan̄naa; áiná' dawahá yídn̄ n̄l̄j̄ihíí doo baa nné' dayúgo; hat'íí bee nzhq̄q?

17 Áík'ehgo ko'odl̄a' zh̄a gól̄j̄iyúgo, doo bikísk'eh ách'ít'éé dayúgo, doo hat'íí ká áile' da, daztsáni k'a'at'éé. 18 Dahadn̄ gán̄íí doleeł, Ni ondl̄aą, áiná' shihíí shi'odl̄a' yikísk'eh ánásht'ij̄h: ondl̄aąhíí shil̄ ch'í'nah ánle' yikísk'eh ánt'ij̄l̄íí da'ád̄hgo, áík'ehgo shíí oshdl̄aąhíí yikísk'eh ánásht'ij̄híí bee nił ch'í'nah áshle'. 19 Bik'ehgo'ih̄i'nañ dała'á n̄l̄j̄igo hondl̄aą; áí n̄t'éé: ch'iidn̄ daanl̄ini ałdó' da'odl̄aąná' ndaaldzidgo daadit̄id. 20 Áiná' n̄nee doo goyáą dahi n̄l̄ini, ko'odl̄a' gol̄j̄í ndi doo bikísk'eh ách'ít'éé dayúgo doo begol̄ne' da, daztsáni k'a'at'éé, ya' áí doo bigon̄s̄í da née? 21 Hat'íh̄ita be'okaąhíí biká' dahi'n̄iıl̄gee Abraham, nohwitaa n'íí, biye' Isaac Bik'ehgo'ih̄i'nañ yaa yink̄t̄ijn̄á'sh̄a', ánát'ij̄díí bee Bik'ehgo'ih̄i'nañ, dávik'ehyú át'éhi bil̄n̄niid? 22 Bigosín̄s̄j̄id née, bi'odl̄a'íí la'íí yikísk'eh at'ééhíí dała' na'iziid, bi'odl̄a'íí yikísk'eh at'ééhíí bee łalzaa. 23 Áík'ehgo Bik'ehgo'ih̄i'nañ biyati' bek'e'eshchiiníí, Abraham Bik'ehgo'ih̄i'nañ yosdl̄aąd, áík'ehgo bi'odl̄a'híí bigh̄a dávik'ehyú át'éégo bá hótag, n̄ii l̄é'ehíí begol̄zaa: áígee Bik'ehgo'ih̄i'nañ bit'eké daabil̄ch'iniigo daach'ozhíí l̄é'e. 24 Áík'ehgo bídaagosłs̄j̄id, doo bi'odl̄a' zh̄a bee Bik'ehgo'ih̄i'nañ binadzahgee n̄nee dávik'ehyú át'éé da, áiná' yikísk'eh ádaat'eehíí ałdó' bee Bik'ehgo'ih̄i'nañ binadzahgee dávik'ehyú át'éé. 25 Da'ágát'éégo Ráhab, isdzán nant'ì' nagháhi n'íí, ch'in̄ii nai'aahíí ha'áyíılaa, áígé' łahyúgo ch'in̄ádais'a'ná', ánát'ij̄díísh̄a' bee dávik'ehyú

át'ée bíldo'niid? ²⁶ Kots'í koyi'siziiníí ádíhyúgo daats'iztsaa, áí k'a'at'éeego ko'odla, bikísk'eh ách'ít'éeéhíí ádíhyúgo, doo hat'íí ká áile' da.

3

¹ Shik'íyú, hołaaago ilch'ígó'aahíí daaleeh hela', ilch'ídaagont'eehíí itisgo nyeego nohwaa yá'iti' doleel bídaagonokshíí bigha. ² Daanohwigha łaaago ndaahiilziih. Dahadn yakti'gee doo iksiih dahń nnee dážhó nkt'éhi nlii, nkt'éeego áyílsj, bits'í dawa da'áníyú ánát'jil. ³ Łj bizaa'áh bá ádaagohiidle' nohwik'ehgo naghaahíí bigha; áík'ehgo bits'í dawa bee daahiidlo'. ⁴ Tsina'eehíí aldo' baa natsídaalkees, dážhó nchaa ndi, la'íí nawode nch'iidíí aná'ol ndi, benal'eehíí dážhó alch'íséhi bee na'ipeehíí dahát'íyú yidi'peel. ⁵ Da'ágát'éeego kozaadíí alch'ísé ndi ízigo ágot'eehíí yee áda'odlíigo yakti'. Gochaago godnlch'il goz'áni kq' alch'íséhi bee bikq' do'nil láá! ⁶ Kozaadíí kq' do'nilíí k'a'at'ée, ni'gospzán biká' nchq'íí dawa bik'ehyú át'éhi k'a'at'éeego nohwits'í biyi' itah nlii; kots'ihíí dawa yilchqoh; ch'iidn bikq' dilth'íí bich'á'gé' kq' bee bikq' do'nilgo ch'idehezna'gé' nch'ihenna'zhí' yikq' da'dinil. ⁷ Tsétahgo daagolíníí itah at'éhihíí, dló', t'íish, túnteel biyi' daagolíníí daabi'dilzhqo, ni'gospzán biká' nnee daabikshqo: ⁸ Áiná' doo hadń kozaad yolshqoh at'ée da: nchq'go doo nehe'náhi at'ée da, la'íí dážhó bik'asda' nchq'. ⁹ Kozaad bee Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa'ń áshqod daabik'nii; da'ái bee nnee, Bik'ehgo'ihí'nań k'ehgo ádaaszaahi, yati' bee daahónkaal. ¹⁰ Da'ái kozé'íí bich'á'gé' yati' nkt'éhi la'íí yati' nchq'i bee hagohiigháh. Shik'íyú, díí doo ágát'ée da le'at'éhi. ¹¹ Ya' ni'gé'

túhálíígee tú nzhòqhíí ła'íí tú nk'òqzhíí dała' halíí née? ¹² Shik'íyú, ya' tsí, figs holzéhi, olives náyinkt'í, dagohíí dasts'aa figs náyinkt'í née? Áí k'a'at'éégo tú nk'òqzhíí hálíígee tú nzhooníí doo hálíí da. ¹³ NohwitaHyú hadn goyáágo bíł ígózí? Bì'at'e' nł't'ééhíí be'ánát'íhíí ch'í'nah áyíłsı le', igoyá' doo t'ąązhı' yáná'iti' dahíí ye'at'éé. ¹⁴ Nohwííı yune' nohwıl daagoshch'íı'go dánohwızhá nł't'ééhíí ádá hádaakt'íıyúgo, ła'íí dashízhá itisgo ánsht'eego daanołsiyúgo, doo ádaa da'òłdlíı da le', doo ách'ınıııyú ách'ıne' dayúgo lé'ılchoohi at'éé. ¹⁵ Ídıłgo ch'idzaanıı doo yaaká'gé' nke'né' da, dá ni'gosdzán biká' benagowaahi, dakó ko'at'e'íı bik'ehgo, ch'ııdn binant'a' bich'á'gé'hi at'éé. ¹⁶ Dabízhá nł't'ééhíí ádá hát'ııhíı, ła'íí dashízhá itisgo ánsht'eego nzıhíı gołíıgee doo nkegohen'áá da doleel, ła'íí nchò'go ágot'ııhíı dawa begoz'ąą. ¹⁷ Áıná' yaaká'gé' igoyá'ıı díı k'ehgo at'éé, dážhò nł't'éé, bíł nkegohen'áá, dawa bich'ı' ch'ızhòq, doo ádıł k'a'ách'ıt'éé da, dážhò koł goch'oba', ła'íí nł't'éégo ánáda'ch'ol'ııłgo, doo ıł'anigo baa nach'ıtsikeesgo da, doo koká' zhá gózhòqo da. ¹⁸ Nınee nkegohen'áágo ádaagołsiníı k'eda'dile'go dáıık'ehyú ách'ıt'ééhíı bınest'ą' goleeh.

4

¹ Hat'íı bıghá ıłch'ı' nadaagonołkaad, ła'íı nohwitaHyú ıłch'ı' hadaashkeed? Nohwııı' dawahá nchò'ıı biká hádaakt'ıınıı nohwııı' ıłch'ı' na'ızııdhıı bıghá go'ıı. ² Hat'ıhíta nchò'ıı ch'éh hádaakt'ııhıı bıghá nada'òłtseed: hat'ıhíta naanıyú daabıyééhıı ádá hádaakt'ııná' doo nádaadołné'

dahíí bighą íłch'í' hadaashołkeed, ła'íí íłch'í' nadaagonołkaad: doo daaholołkéedgo da'ołkaąh dahíí bighą doo nádaadołné' da. ³ Dánohwízhą ádá hádaakt'íihíí biká da'ołkaąhíí bighą doo nohwaa hi'né' da. Ágát'éégo da'okąąhíí doo bik'eh da. ⁴ Nant'í' nakaiyí k'a'at'éégo ádaanoł'éhi, ni'godzáń biká' ágot'eehíí nohwíł daanzhọyúgo Bik'ehgo'ihí'nań yik'edaanníihi ádaanoł'ee, ya' doo bídaagonołsı da nées? Áík'ehgo dahadń ni'godzáń biká' ágot'eehíí zhą bíł nzhooníí Bik'ehgo'ihí'nań yik'enníihi ádilne'. ⁵ Ya' Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníí ánííhíí doo bighani golíí dago gáníí daanołsı nées, Ya' Holy Spirit nohwiyi' golíníí nchọ'íí hát'íí nées, dawahá ádá hát'íí nées? Dah, da'anii doo ágát'éé da. ⁶ Áíná' Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'íí itisgo nohwaa daihiné'. Áí bighą gáníí, Ádaa da'odlíhíí Bik'ehgo'ihí'nań bich'á'zhí' at'éé, áíná' ádaa goch'iyolba'íí Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'íí bee daayich'onii. ⁷ Áí bighą Bik'ehgo'ihí'nań baa ádaa deinok'aah. Ch'iidn nant'án bidah ádaanoł'ee, áík'ehgo nohwich'á' nádilyeed. ⁸ Bik'ehgo'ihí'nań ałhánégo bit'ahgo daanołíí, áík'ehgo bíí áldó' ałhánégo nohwit'ahzhí' nlíni at'éé. Nchọ'go ádaanoł'eehíí, nohwigan tádaałgis: nnee biini' nakihíí daanołíni, nohwííí daanzhọgo ádaale'. ⁹ Doo nohwíł daagozhọ dago daałchag, chaal nahisółtaą le': nohwidloh n'íí daałchago ánádaakdle', nohwíł gozhóóníí doo nohwíł anii dago ánádaakdle'. ¹⁰ NohweBik'ehń binadzahgee ádaa daagoch'olba', áík'ehgo hadag ádaanohwile'. ¹¹ Shik'íyú, doo aayánáltihíí

ádaadol'jigo dénchq'ého laa yádaalti' da. Hadn bik'isn yí'iltahyúgo, dagohí bik'isn dénchq'ého yaa yakti'yúgo, Bik'ehgo'ihinaán yegos'aaní yí'iltah la'íi dénchq'ého yaa yakti': Bik'ehgo'ihinaán yegos'aaní baa yáanti' lé'eyúgo, begoz'aaní doo yikisk'eh ánt'ee da, áiná' aayakti' ihíi nlií. ¹² Begoz'aaní áyílaahíi dała'á nlií, da'án akdó' hasdáhiiniíi yínel'aq, la'íi da'ílii yilchiigo yínel'aq: áiná' hat'íi nlií nńzigo aayanáltihíi adní'jigo nnee la'ihíi baa yáanti'go? ¹³ Sáá'a, nohwíi gádaadol'hiíi, Díi jji dagohí iskaq akú kih goznilyú nkáh, akú dała'á nohwelegodáh, nada'iilnii la'íi nohwaa nada'iiniigo, áik'ehgo bestso nohwá ígowáh, daadol'ni: ¹⁴ Ndi iskaq ágonéhíi doo bídaagonoŋi daná' ádaadol'ni. Nohwi'ihina' hat'íi át'éé? Áad nahinago dét'ih hiłtséhé' da'ádihíi k'ehgo ádaanoł'ee. ¹⁵ Áiná' gádaadol'niigo nł'ée, NohweBik'ehni hat'íiyúgo daahii'naa doleel, áik'ehgo díi ádaahiidle', dagohíi ái ádaahiidle', daadol'niigo. ¹⁶ Doo ágádaadol'ni dayúgo ádaa da'oldliigo yádaalti': ágát'éégo yá'iti'íi nchq'íi át'éé. ¹⁷ Dahadn áígee ách'it'éehíi yígóŋi ndi doo ágát'éé dahn nchq'íi bá hileeh.

5

¹ Sáá'a, ízis da'okt'iiníi, daalchag la'íi daadol'wosh, iniigodilnéhíi bee nohwiká' ngowáhíi bigha. ² Bee ízis da'okt'iiníi daanłdzid, la'íi nohwidiyágéhíi doolé daayiyaa. ³ Nohwi'ódo la'íi beshligai daadichii; ái bidichiihíi nohwaa nagolni' doleel, ái kq' dilth'híi k'ehgo nohwitsi' yiyaa doleel. Dawahá lán da'íliíhíi iké'yú náhilkaahíi bigha

4 **Sáá'a**, daanohwini' biyi' ihigeshgo nnee nada'iziidíí daayóbbijl n'íí t'aaqzhí' bich'á' daahónoktá'íí nohwich'á' daadilwosh: nnee daahigeshíí daachagíí Bik'ehgo'ihí'nań, nnee doo náhóltagyú biNant'a'íí, yidezts'aa. **5** Ni'gosdzán biká' ízis da'okt'iiníí la'íí gonedliiníí zhá bee daahinoḥaa ni'; ádeenisołk'ah, magashi bidinesk'ahgo siideehíí k'ehgo, k'adíí na'itseedíí biká' ngonyáá. **6** Nnee dávik'ehyú át'ééhíí zideego bá nadaagoso'aaqgo daazesoḥij; do nohwidag at'éé dago. **7** Aík'ehgo shik'ííyú, nohweBik'ehń nadázhí' biba' nohwił nkedaagohez'aa le'. Sáá'a, k'edileehíí ni'gosdzán bich'á'gé' nest'á' lán ílíni bił nkegohen'aaqgo yiba' sidaa, da'itśé la'íí iké'zhí'go nanágołtaqzhí'. **8** Nohwíí aldó' nohwił nkedaagohez'aa le'; nohwijíí nđzilgo ádaale': nohweBik'ehń nadáhgee ngowáhíí bigḥa. **9** Shik'ííyú, doo lída'oktah da, doo nohwá ndaago'aah da doleehíí bigḥa; sáá'a, ndaago'a'íí ch'é'ítingee sizij. **10** Shik'ííyú, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidíí nohweBik'ehń bizhi' bee yádaakti' n'íí, biniidaagonł'ééhíí bił nkedaagohez'aaḥíí nohwił ch'ídaago'aahgo bikísk'eh ádaanoł'ee le'. **11** Sáá'a, nđzilgo nazij n'íí bił daagozhóóníí baa natsídaahiikes. Job holzéhi nđzilgo sizij n'íí baat'ídaanoḥsj, biniidaagodelzaahíí bikédé'go nohweBik'ehń baa nách'ozbaadíí yídaagołsj; nohweBik'ehń dázhó aatét'íí la'íí bił goch'oba'hi at'éé. **12** Shik'ííyú, díńko bee itisgo ádaanoł'ee le', doo yaaká' bee nohwił'a dahnádaadiḥiih da, doo ni'gosdzán bee da, doo la'ihíí bee da; áíná', Ha'aa, daadoḥiiigo da'anii

ádaadoh̄ii le'; dahyúgohíí dánko nohwaa yá'iti' doleeł. ¹³ NohwitaHyú ła' biniigonł't'éé née? Án okaąah le'. Ła' bił gozhóq née? Bik'ehgo'ih̄i'nañ ya'ahénzigo ido'aal le'. ¹⁴ NohwitaHyú ła' nezgai née? Ínashood yánazini yiká ádaañii le'; áí nohweBik'ehñ bizhi'íi binkááyú ik'ah yił yedilñíihgo bá da'okaąah le': ¹⁵ Áík'ehgo odląągo okaąahíi bee nezgaihíi nadziih, áík'ehgo nohweBik'ehñ hadag ánábidołlíi; ła'íi nchq'go adzaa lé'eyúgo, binchq'íi bá da'izlíné ánádolñiil. ¹⁶ Nda'olsiihíi baa kił nadaagoñi', ła'íi iłdenáągo ła'da'olkaąah, áík'ehgo nádaanohwi'dilziih. Nñee dá bik'ehyú at'éehíi bijíi dawa bee okaąahgo dázhq' bedehíi. ¹⁷ Elías nñee dá nohwíi k'a'at'éhi nlii lé'e, án, Doo nagołtji da le', niigo bijíi dawa bee oskaąad: áík'ehgo ni'goszán biká' dá doo nagołtjihé taadn legodzaagé' gostán dahiitąą. ¹⁸ Áígé' ná'oskaąadgo yaaká'gé' nkegonłtąą, áík'ehgo ni'goszán biká' nest'ą' nádaagozdlii. ¹⁹ Shik'íiyú, nohwitaHyú ła' da'anii ágot'eehíi yich'ą' nyááyúgo, ła' t'ąązhí' yił nnat'áázhyúgo; ²⁰ Díínko yigołsijih le', nchq'go at'íihñ bi'at'e' nyihesiuhgé' dahadn t'ąązhí' yił nnat'áázhn, án da'itsaah bich'ą'gé' biyi' siziiníi hasdábidołteeł, áík'ehgo nchq'íi łaągo yilegodihozil.

**The New Testament of our Lord and Saviour
Jesus Christ
New Testament in Apache, Western (US:apw:Apache,
Western)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Western Apache (Apache, Western)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apache, Western

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 2 Aug 2022

22cab38e-86e0-5c5b-8972-5c0fa467c049